

ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานในข้อ 1, 3 และ 6 ในรูปของแผนพัฒนา เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี อนุมัติในรายละเอียดต่อไป

8. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับองค์กรเอกชน เพื่อขยาย ผลความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ข) แผนการบรรเทาปัญหาตกเขียว

ให้ความเห็นชอบในหลักการ 5 ข้อ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอดังนี้

1. ปรับปรุงระเบียบกองทุนพัฒนาชนบท เพื่อนำมาใช้สำหรับแก้ปัญหา ตกเขียว
2. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหาตกเขียว
3. อนุมัติให้ใช้เงินจากกองทุนพัฒนาชนบทซึ่งมีประมาณ 100 ล้านบาท สำหรับแก้ปัญหาตกเขียว
4. ปรับปรุงคณะกรรมการกองทุนพัฒนาชนบท
5. จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานกับองค์กรเอกชน ขึ้น เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาตกเขียว

ค) แผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน

1. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี ตาม หลักการและแนวทาง 5 ประการ ดังนี้

- 1.1 จัดที่ดินให้แรงงานรับจ้างทางการเกษตรโดยเฉพาะ
- 1.2 จัดทำทะเบียนกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน
- 1.3 สู้ที่ดินเอกชนเพิ่มขึ้นและดำเนินการชดเชยค่าที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่แก้ไขใหม่

1.4 จัดทำแผนการผลิตก่อนจัดคนลงพื้นที่

1.5 จัดที่ดินตามแผนการผลิตในข้อ 1.4

2. ให้ ชกส. ทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนทางการเงินแก่การปฏิรูปที่ดิน ตามแผน โดยจัดตั้ง “กองทุนที่ดิน” และให้ ชกส. แยกบัญชีและการดำเนินงานในด้านนี้ออกจากการดำเนินงานตามปกติของ ชกส.

3. อนุมัติให้ใช้เงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในปีงบประมาณ 2535 จำนวน 1,000 ล้านบาท ตลอดจนดอกผลที่ได้ เพื่อจัดตั้ง “กองทุนที่ดิน” เพื่อเป็นฐานรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นเป็นสถาบันการเงินภายในเวลา 5 ปี

4. ในการจัดทำโครงการของรัฐ ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ราษฎรต้องอพยพ หรือสูญเสียที่ทำกินให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณแก่โครงการนั้น ๆ ให้เพียงพอที่จะดูแลราษฎรผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าว โดยให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายส่วนที่สำคัญของโครงการนั้น ๆ

ง) แผนพัฒนาอาชีพแรงงานรับจ้างทางการเกษตร

1. ให้ความเห็นชอบแนวทางการพัฒนาอาชีพแรงงานรับจ้างทางการเกษตร ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

2. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง คือ กรมแรงงาน กรมอาชีวศึกษา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมการศึกษานอกโรงเรียน และกรมพัฒนาชุมชน รับผิดชอบดำเนินการจัดทำแผนแม่บท โดยให้เน้นในเรื่องการฝึกอาชีพ และการจ้างงานในเขตภูมิภาค และท้องถิ่นให้มากที่สุด

6.8 แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7⁵

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแนวทางของการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์นำมากำหนดนโยบาย เป้าหมายทางการเกษตร เพื่อให้การเกษตรมีความเจริญก้าวหน้า เกษตรกรมีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ ใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการที่จะก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และสนับสนุนการขยายตัวของภาคเกษตรสูงขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.4 ต่อปี ซึ่งแผนปฏิบัติการประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ 4 ประการ คือ

ประการแรก	การเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ของเกษตรกร
ประการที่สอง	การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร
ประการที่สาม	การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม
ประการที่สี่	การบริหารพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

⁵ กอนนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร, แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ฉบับที่ 423, เดือนกุมภาพันธ์ 2535)

1. การเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ของเกษตรกร ประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน 7 แผน คือ

- 1.1 แผนพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต
- 1.2 แผนฟื้นฟูการเกษตร
- 1.3 แผนแปรรูปสินค้าเกษตร
- 1.4 แผนบรรเทาปัญหาตกเจียว
- 1.5 แผนสนับสนุนการดำเนินธุรกิจเกษตร
- 1.6 แผนพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน
- 1.7 แผนประสานความร่วมมือกับองค์กรเอกชน

2. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร ประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน 5 แผน คือ

- 2.1 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้
- 2.2 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรที่ดิน
- 2.3 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำ
- 2.4 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรแหล่งประมง
- 2.5 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน 2 แผน คือ

- 3.1 แผนลดมลภาวะและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร
- 3.2 แผนยกระดับมาตรฐานการครองชีพของเกษตรกร

4. การบริหารพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วยแผนการดำเนินงาน 5 แผนดังนี้ คือ

- 4.1 แผนประสานระดับนโยบาย
- 4.2 แผนส่งเสริมและพัฒนาการสหกรณ์การเกษตร
- 4.3 แผนจังหวัดเพื่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
- 4.4 แผนประชาสัมพันธ์
- 4.5 แผนสถิติข้อมูลการเกษตรและสหกรณ์

1.1 การเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ของเกษตรกร

แนวทางการเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ของเกษตรกรนี้ จะเน้นการพัฒนา เพื่อสร้างโอกาสและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรยากจนและแรงงานรับจ้างภาคการเกษตรในพื้นที่เป้าหมาย คือ เขตอำเภอยากจน ซึ่งอยู่ในพื้นที่

แห้งแล้งหรือสภาพดินมีปัญหา ภายใต้แนวทางการเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ ซึ่งประกอบด้วย 7 แผน ดังนี้

1.1.1 แผนพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต

ภายใต้แผนนี้จะดำเนินการพัฒนาสินค้าดั้งเดิม จำนวน 14 ชนิด คือ ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย มันสำปะหลัง ยาสูบ ปอ ฝ้าย มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน กาแฟ ยางพารา ถั่วเขียวและสับปะรด โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ในการดำเนินงานจะจัดตั้งองค์กรเพื่อดูแลสินค้าแต่ละชนิดโดยการกำหนดในรูปของการจัดตั้งคณะกรรมการรายสินค้าภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่วิเคราะห์ภาวะการผลิต การตลาด เพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรการสำหรับสินค้าแต่ละชนิดตามระยะเวลาที่เหมาะสม

แนวทางและมาตรการที่จะดำเนินการในแผนนี้ ประกอบด้วย

(1) เร่งรัดการวิจัยและรับรองพันธุ์พืชและสัตว์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง โดยเฉพาะพันธุ์พืชและสัตว์เดิมที่ได้มีการค้นคว้า วิจัย และปรับปรุงพันธุ์เรียบร้อยแล้ว และกระจายพันธุ์ดีดังกล่าวแก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

(2) สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการใหม่ๆ เพื่อขยายพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ เช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การผสมเทียม การย้ายฝากตัวอ่อน เป็นต้น

(3) วิจัยการนำพืชและจุลินทรีย์บางชนิดมาใช้แทนยาและสารเคมี เพื่อป้องกันโรคและกำจัดศัตรูพืช

(4) สนับสนุนภาคเอกชนลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจ กระจายพันธุ์พืชและสัตว์ไปสู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง โดยเน้นการดำเนินงานในเขตเกษตรก้าวหน้า

(5) ปรับปรุงและจัดตั้งคลินิกพืชสำหรับวินิจฉัยโรคแมลงและศัตรูพืช เพื่อบริการและให้ความรู้แก่เกษตรกร

(6) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมแก่เกษตรกร รวมทั้งเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร

(7) จัดหาพันธุ์พืชและสัตว์ เพื่อแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายให้เพียงพอต่อความต้องการ

(8) จัดหาปุ๋ยเคมีจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาถูกเพียงพอ และทันต่อเวลา และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในเขตเกษตรน้ำฝน

(9) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเครื่องทุ่นแรงทางการเกษตร เพื่อทดแทนแรงงานเกษตร

(10) สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

(11) เผยแพร่ความรู้ให้เกษตรกรทราบถึงคุณสมบัติของพันธุ์พืชและสัตว์ ทั้งในส่วนดีและส่วนไม่เหมาะสม เพื่อการเลือกใช้พันธุ์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.1.2 แผนฟื้นฟูการเกษตร

เน้นการปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับทรัพยากรในแต่ละพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยจัดทำระบบข้อมูลต้นทุนการผลิต การตลาดของสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกแก่เกษตรกร ในการนี้รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนสินเชื่อระยะปานกลางและระยะยาว โดยกรมฯ ได้อนุมัติเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 2,000 ล้านบาท ในการช่วยเหลือเกษตรกรขนาดเล็กและยากจนตามแผนการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย 42 จังหวัด 120 อำเภอ 10,354 หมู่บ้านและจะดำเนินการให้ครบทุกจังหวัดในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

แนวทางและมาตรการที่ดำเนินการในแผนนี้ ประกอบด้วย

(1) สนับสนุนให้เกษตรกรมีความคิดริเริ่ม ความสนใจและส่วนร่วมในการวางแผนการผลิต โดยรัฐสนับสนุนข้อมูลต้นทุนการผลิต การตลาดของสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ เพื่อประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรในการวางแผนการผลิต

(2) กระจายการผลิตจากพืชเดี่ยวไปสู่การทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของตลาดโดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดและความเหมาะสมกับทรัพยากรในพื้นที่นั้น ๆ เป็นหลัก

สำหรับสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการพัฒนาและมีู่ทางการตลาดดี ประกอบด้วย

- พืชผัก ได้แก่ กระเจี๊ยบเขียว หน่อไม้ฝรั่งหน่อเขียว หน่อไม้ฝรั่งหน่อขาว แตงกวาญี่ปุ่นและถั่วเหลืองฝักสด

- ผลไม้ ได้แก่ สตรอเบอร์รี่

- ไม้ผล ได้แก่ มะพร้าวอ่อน แมคคาเดเมีย

- ไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ กล้ายไม้พันธุ์ใหม่ ไม้ประดับบรรจุ

กระถาง

- ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ

- สินค้าสัตว์น้ำจืด ได้แก่ ปลานิลแดง ปลาทรายหน่อขาว ปลานูกบนา ตะพานน้ำ ปลาสวยงาม

- สินค้าสัตว์น้ำเค็ม ได้แก่ ปลากระพงแดง กุ้งกุลาดำ กุ้งมังกร ปลาหมึก หอยลาย หอยตะเภา หอยเป่าฮื้อ ปูทะเล สาหร่ายทะเล และอาร์ทีเมีย

(3) ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตในพื้นที่ทรัพยากรเสื่อมโทรมโดยรัฐ จัดหาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น

(4) สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนประกันสินเชื่อเพื่อการเกษตร สนับสนุนให้ ชกส. และธนาคารพาณิชย์ขยายสินเชื่อระยะยาวมากขึ้น

(5) จัดทำแผนปฏิบัติการโดยอาศัยระบบ “แผนการผลิตของเกษตรกร” ในพื้นที่เป้าหมายเกษตรกรยากจนในพื้นที่แห้งแล้งหรือสภาพดินมีปัญหาจำนวน 42 จังหวัด 120 อำเภอ 10,354 หมู่บ้าน

(6) สนับสนุน ชกส. ในการจัดทำโครงการสินเชื่อระยะปานกลาง และระยะยาว โดยยึดแผนการผลิตที่เกษตรกรเป็นผู้เสนอเป็นหลักในการให้สินเชื่อในเขตพื้นที่เป้าหมาย โดยได้รับงบประมาณจำนวน 2,000 ล้านบาทจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในปี 2535

(7) เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทางด้านอาชีพเกษตรเฉพาะในระดับอำเภอให้ครบพื้นที่เป้าหมาย 120 อำเภอ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ทางด้านประมงและปศุสัตว์

1.1.3 แผนแปรรูปสินค้าเกษตร

เน้นการแปรรูปผลผลิตการเกษตรในระดับไร่นา เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรแบ่งเกรดและจัดชั้นคุณภาพของผลผลิตเกษตรเพื่อให้จำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

แนวทางและมาตรการดำเนินงานในแผนนี้ ประกอบด้วย

(1) สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อการลงทุนในเครื่องมือและอุปกรณ์การแปรรูปสินค้าเกษตรเบื้องต้น

(2) สนับสนุนอุตสาหกรรมและการแปรรูปสินค้าเกษตร

(3) สนับสนุนให้เกษตรกรทำการแปรรูปผลผลิตในระดับไร่นา โดยรัฐให้การสนับสนุนสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยต่ำ การวิจัยวิธีการแปรรูป สนับสนุนการใช้เครื่องจักรขนาดเล็กและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับวิธีการแปรรูป

(4) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร เพื่อให้ภาคเอกชนรับซื้อผลผลิตเกษตรกรตามคุณภาพสำหรับการแปรรูปโดยรัฐให้การสนับสนุนสินเชื่อ และส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์บางประการ

(5) สนับสนุนและแนะนำเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป

(6) สนับสนุนเกษตรกรในการคัดเลือกและจัดชั้นคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานที่ตลาดกำหนด เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้สูงขึ้น

(7) สนับสนุนและให้ความรู้การแปรรูปผลผลิตการเกษตร เพื่อการโภชนาการในครัวเรือน

1.1.4 แผนบรรเทาปัญหาตกเจ็ว

เพื่อบรรเทาปัญหาการตกเจ็วของเกษตรกร โดยใช้เงินกองทุนพัฒนาชนบท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในรูปของเงินอุดหนุน และจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ แนวทางและมาตรการประกอบด้วย

(1) กำหนดพื้นที่เป้าหมาย เฉพาะหมู่บ้านยากจนบางแห่งที่มีปัญหาการตกเจ็ว โดยเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาชุมชนและกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกันเป็นคณะที่ปรึกษาสภาตำบล (ก.ป.ส.) ร่วมกันกำหนดพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายเฉพาะในกรณีที่มีการตกเจ็วเป็นปัญหาสำคัญของหมู่บ้านนั้น ๆ

(2) จัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 และให้เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการเกษตรประสานงานกับสภาตำบล

(3) อนุมัติเงินกองทุนพัฒนาชนบท 100 ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามแผนการบรรเทาปัญหาตกเจ็ว ถ้าไม่พอให้กรรมการจังหวัดประสานงานเพื่อใช้เงินจากโครงการพัฒนาตำบล (กสข.)

(4) ปรับปรุงคณะอนุกรรมการกองทุนพัฒนาชนบท เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการดูแลเรื่องการบริหารและการจัดการปัญหาการตกเจ็ว

(5) จัดตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานกับภาคเอกชนภายใต้ กสข. เพื่อให้การสนับสนุนและร่วมมือจากภาคเอกชน

1.1.5 แผนสนับสนุนการดำเนินธุรกิจเกษตร

เน้นการมีระบบข้อมูลการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่ครอบคลุมถึงประเทศคู่แข่ง การปรับปรุงและขยายระบบการรับจำนำสินค้าเกษตร การมีขุ้ฉางเพื่อชะลอการขายสินค้าในต้นฤดูเก็บเกี่ยว การจัดทำโครงการประกันภัยพืชผลเกษตรและปศุสัตว์ที่มีภาคเอกชนร่วมดำเนินการ แนวทางและมาตรการมีดังนี้

(1) ขยายระบบประกันภัยพืชผลเกษตรและปศุสัตว์ โดยให้ภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินการ

(2) ปรับปรุงระบบข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตร โดยการวางระบบเครือข่ายและการเชื่อมโยงข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ

(3) ปรับปรุงการรายงานข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดสินค้าเกษตรให้เกษตรกรทราบโดยรวดเร็ว โดยเน้นระบบข้อมูลการเตือนภัยทางเศรษฐกิจและภัยธรรมชาติ (Warning System)

(4) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันสินเชื่อเพื่อการส่งออกซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้น

(5) สนับสนุนการจัดตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้า ตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

(6) สนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้ดำเนินธุรกิจการเกษตรที่เป็นอิสระ หรือร่วมลงทุนกับธุรกิจเอกชน เช่น การแปรรูปและอุตสาหกรรมการเกษตร

(7) สนับสนุนการดำเนินธุรกิจระหว่างภาคเอกชนและสถาบันเกษตรกรในระบบการผลิตแบบตลาดข้อตกลง

1.1.6 แผนพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน

ดำเนินงานพัฒนาแบบผสมผสานประยุกต์กับการบริหารการพัฒนาการเกษตรอย่างมีระบบโดยการระดมทรัพยากร บุคลากร และเทคโนโลยีจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาผนึกกำลังดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรฯ พร้อมกับการส่งเสริมพัฒนาระบบเกษตรกรรมในพื้นที่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินโครงการบางชนิดไปแล้วแต่ขาดความต่อเนื่องของการพัฒนา ได้แก่ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พื้นที่เขตนิคมสหกรณ์ และพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้เป็นอันดับแรก แล้วจึงขยายผลไปยังเขตพื้นที่ความมั่นคง เขตพื้นที่ล้าหลัง เขตจัดรูปที่ดินและเขตชลประทาน

แนวทางและมาตรการที่ดำเนินการในแผนนี้ ประกอบด้วย

(1) พัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิตและระบบฟาร์มของเกษตรกร โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละกิจกรรมให้สามารถเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามลักษณะประเภทกระจายการผลิตด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง และส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ และระบบวนเกษตร

(3) ปรับปรุงประสิทธิภาพของสถาบันเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจครบวงจร

(4) เน้นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถ ทักษะ ความเข้าใจในหลักวิชาการ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ

(5) การอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยให้องค์กรในระดับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

1.1.7 แผนประสานความร่วมมือกับองค์กรเอกชน (N.G.O.)

การสนับสนุนให้องค์กรเอกชนเข้ามามีบทบาทและประสานความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการแก้ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาชนบทเฉพาะกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเกษตรควบคู่กับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชนบท เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติสามารถเอื้ออำนวยต่อการผลิตทางการเกษตรได้ยั่งยืนต่อไป แนวทางและมาตรการประกอบด้วย

(1) สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชนในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์ให้เกษตรกรตื่นตัวและตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมทั้งสาธารณชนและผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ด้วย

(2) การแก้ไขปัญหาการทำกรเกษตรไม่ถูกวิธีซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สารพิษเพื่อการเกษตร

(3) สนับสนุนให้มีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐกับองค์กรเอกชนในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

(4) สนับสนุนองค์กรเอกชนในการศึกษาทดลองหาแนวทางการพัฒนาการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติแบบถาวรภาพเพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม

(5) สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมมาดำเนินการร่วมกันในพื้นที่ เช่น การจัดการลุ่มน้ำ เป็นต้น

2.1 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร

แนวทางและการวางแผนการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติทางการเกษตร คือ ป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำ แหล่งประมง ป่าชายเลน ได้เน้นการฟื้นฟูทรัพยากรที่เสื่อมโทรมให้กลับสู่สภาพเดิม แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา มี 5 แผนดังนี้ คือ

2.1.1 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เร่งรัดการกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ

และแนวเขตการใช้ทรัพยากรป่าไม้ให้ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

(2) จัดทำแผนการอพยพราษฎรจากเขตป่าอนุรักษ์และป่าต้นน้ำลำธารรวมทั้งพื้นที่ป่าชายเลน และดำเนินงานตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ยากไร้ (ก.จ.ก.) ในเขตป่าเสื่อมโทรม

(3) เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์และแก้ไขปัญหาเอกสารสิทธิ์ที่ดินหลายประเภทให้เหลือน้อยประเภท เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและให้เกิดกำลังใจในการพัฒนาที่ดิน

(4) ส่งเสริมให้เกษตรกรและเอกชนปลูกสร้างสวนป่าไม้โตเร็วหรือไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ของตนเอง โดยรัฐสนับสนุนกล้าไม้เพียงพอ

(5) เร่งรัดการประกาศใช้ร่าง พ.ร.บ. สวนป่า ซึ่งจะทำให้ผู้ลงทุนในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ไม้สักและไม้ยางที่ปลูกในพื้นที่ของตนเองมีความมั่นใจในสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการลงทุน

(6) จัดตั้งระบบข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(7) จัดโครงการฝึกอบรมเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

(8) จัดองค์กรดูแล ควบคุมและส่งเสริมในพื้นที่ที่ได้กำหนดแนวเขตไว้แล้วให้ได้ผลในทางปฏิบัติ และสร้างป่าให้เป็นไปตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(9) ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกป่าชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในการปลูกป่าและรักษาป่าไว้ใช้ประโยชน์

2.1.2 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรที่ดิน

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เร่งรัดการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรที่ดินที่เสื่อมโทรมและให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มผลผลิตการเกษตร

(2) วางแผนการจัดการใช้ทรัพยากรที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาการเกษตรควบคู่กับการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3) ดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน เพื่อจัดที่ดินให้เกษตรกรที่ไร้ที่ดินทำกิน

(4) สนับสนุนการใช้มาตรการด้านภาษีและมาตรการจูงใจ เพื่อคุ้มครองและรักษาพื้นที่การเกษตรที่รัฐได้ลงทุนพัฒนาระบบชลประทานและบริการขั้นพื้นฐานไปแล้ว มิให้เปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่น

(5) ส่งเสริมการทำการเกษตรให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของดินเค็ม การใช้ระบบการปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำสำหรับพื้นที่ลาดชันเพื่อป้องกันการพังทลายของดินและการพัฒนาระบบการผลิตในพื้นที่แห้งแล้งดินแล้ว

(6) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของทรัพยากรที่ดิน โดยใช้วิชาการอย่างง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย แต่สามารถตอบสนองให้เกษตรกรได้รับผลเชิงเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

(7) ดำเนินโครงการพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรที่ดินที่เสื่อมโทรม ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เดียวกัน เพื่อเน้นการช่วยเหลือเกษตรกรให้เกิดผลเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น จัดทำเป็นหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน

(8) วางแผนและป้องกันการแพร่กระจายของดินเค็มควบคู่กับการพัฒนา โดยประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

(9) จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาที่ดินระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุนการบริหารทรัพยากรที่ดินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.1.3 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำ

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในระดับไร่นา โดยการขุดลอกหนอง คลอง บึง ซึ่งเกษตรกรใช้เพื่อการเกษตรและเพื่อบริโภค

(2) จัดเก็บค่าใช้น้ำชลประทานจากภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรให้เหมาะสม เพื่อนำไปบำรุงซ่อมแซมระบบชลประทานและรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่ โดยเน้นพื้นที่ที่โครงการชลประทานที่สมบูรณ์แบบ เช่น โครงการสูบน้ำวัดโคกท่าฉาง จังหวัดชัยนาท เป็นต้น

(3) วางแผนพัฒนาระบบชลประทานสำหรับพืชไร่ ไม้ผลและอื่น ๆ แทนการใช้น้ำเพื่อการทำนาในที่ลุ่มแต่เพียงอย่างเดียว

(4) เร่งรัดพัฒนาระบบชลประทาน เช่น เจ็อนเก็บกักน้ำและฝายทดน้ำ ซึ่งมีคลองส่งน้ำไปยังพื้นที่ทำการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรปลูกพืชได้ 2 ครั้ง

(5) สร้างเขื่อนเก็บกักน้ำที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคนิคทางด้านวิศวกรรมและพิจารณาความเหมาะสมด้านอุทกวิทยา ภูมิศาสตร์

(6) เร่งรัดการจัดหาชลประทานสมบูรณ์แบบ เช่น การสร้างอ่างขนาดเล็กและมีท่อส่งน้ำเข้าสู่แปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ในพื้นที่โครงการจัดหาที่ทำกินให้กับเกษตรกรและเป็นปัจจัยพื้นฐานของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ตอนบน

2.1.4 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรแหล่งประมง

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) พัฒนาแหล่งประมงน้ำจืดที่เสื่อมโทรม โดยการขุดลอกและบูรณะให้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ

(2) จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล (ปะการังเทียม) ในเขตชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมเพื่อเป็นที่อยู่และแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำ

(3) จัดตั้งตลาดกลางสินค้าสัตว์น้ำ เพื่อเป็นที่จำหน่ายสินค้าของเกษตรกรโดยเน้นสัตว์น้ำจืดทั่วประเทศ

(4) สำรวจและวางแผนการใช้ทรัพยากรประมงชายฝั่ง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการทำประมงชายฝั่งทะเลอย่างเป็นระบบ

(5) พัฒนาแหล่งประมงนอกน่านน้ำไทย โดยการสำรวจแหล่งประมงและส่งเสริมการทำประมงร่วมระหว่างประเทศ

(6) เร่งรัดหามาตรการเพื่อควบคุมการทำประมงให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด

(7) ส่งเสริมและสนับสนุนการทำประมงโดยการปรับปรุงเรือข่ายวิถุย์ฝั่งทะเล

(8) สนับสนุนและส่งเสริมการตั้งห้องปฏิบัติการของภาคเอกชน เพื่อให้บริการตรวจสอบสินค้าสัตว์น้ำส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

(9) ดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำธรรมชาติ

2.1.5 แผนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เร่งรัดการทำแนวเขตป่าชายเลนเขตอนุรักษ์ เขตเศรษฐกิจ ก. และเขตเศรษฐกิจ ข. ที่ได้จำแนกไว้ตามมติ ครม.

(2) ฟื้นฟูและรักษาพื้นที่ป่าชายเลนที่เหลืออยู่และปลูกป่า

เพิ่มในบริเวณดินเลนงอกใหม่ รวมทั้งป้องกันมิให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน เขตอนุรักษ์อย่างเข้มงวด

(3) ควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนเขตเศรษฐกิจ ก. และเขตเศรษฐกิจ ข. ให้เป็นไปตามกฎระเบียบและมติ ครม. ที่กำหนด

(4) จัดระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นเพื่อการเลี้ยงกุ้งในพื้นที่ป่าชายเลนเขตเศรษฐกิจ ข. ในแหล่งที่เหมาะสม เช่น ระบบไหลเวียนของน้ำ และถนนหนทางเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในเขตป่าชายเลน

(5) สนับสนุนการจัดระบบชลประทานน้ำเค็มในเขตนาดินเค็มหลังป่าชายเลนเพื่อการเลี้ยงกุ้งและส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งในกระชังให้มากขึ้น เพื่อลดการขยายตัวของการเลี้ยงกุ้งในเขตป่าชายเลน

(6) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความรู้เรื่องป่าชายเลนทั้งด้านการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม

แนวทางและแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม ได้เน้นการเสริมสร้างฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรในด้านสุขภาพอนามัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทัดเทียมกับกลุ่มบุคคลอื่น

แนวทางและแผนการดำเนินงานมีดังต่อไปนี้ คือ

3.1.1 แผนลดมลภาวะและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) วิจัยและพัฒนาการใช้ปุ๋ยชีวภาพ การควบคุมศัตรูพืชแบบใช้จุลินทรีย์และวิธีชีวภาพเพื่อลดมลภาวะทางการเกษตร

(2) กำหนดมาตรการและทดสอบการใช้สารเคมีและวัตถุมีพิษทางการเกษตรอย่างเข้มงวด

(3) เน้นการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการใช้สารเคมีทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและไม่เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น

(4) พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งในด้านการวิจัยและกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

(5) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยกำหนดให้ผู้มีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อมร่วมรับภาระในการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว

(6) เน้นการแก้ไขปัญหามลพิษที่ตกค้างอยู่ในผลผลิตทางการเกษตรโดยการควบคุมการใช้การนำเข้า การกำจัดที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

(7) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารพิษเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและเกษตรกรเกี่ยวกับการเก็บสารพิษ การใช้สารพิษ และวิธีปฏิบัติในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุจากสารพิษ

(8) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีหรือไม่ใช้เลย

3.1.2 แผนยกระดับมาตรฐานการครองชีพของเกษตรกร

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เน้นการให้ความรู้แก่เกษตรกรและบุตรหลานทั้งด้านการเกษตรที่ทันสมัยควบคู่กับระบบการศึกษาแผนใหม่

(2) พัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรเพื่อประกอบอาชีพเสริมนอกการเกษตร โดยให้การฝึกอบรมอาชีพนอกการเกษตรแก่เกษตรกร

(3) พัฒนาอาชีพแรงงานรับจ้างการเกษตร โดยเน้นการฝึกอาชีพและการจ้างงานในเขตภูมิภาคและท้องถิ่น

(4) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการผลิต การตลาดสินค้าเกษตรอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจประกอบอาชีพ ซึ่งจะมีผลต่อการปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

(5) ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่เฉพาะเป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะด้านปัจจัยการผลิต การวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบและจริงจัง

(6) สนับสนุนบทบาทของสตรีในภาคเกษตรที่มีทักษะและความสามารถในการรับและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้ได้รับความรู้เพิ่มเพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นต่อไป

4.1 การบริหารพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 7 ได้เน้นการประสานงานทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ การประชาสัมพันธ์งานด้านการเกษตรให้สอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แผนงานและแนวทางมีดังนี้ คือ

4.1.1 แผนประสานระดับนโยบาย

(1) สนับสนุนการจัดตั้งสภาการเกษตรเพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ

(2) กระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรให้มากขึ้น

4.1.2 แผนส่งเสริมและพัฒนาการสหกรณ์การเกษตร

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) เน้นการส่งเสริมสหกรณ์ให้มีความสามารถในการจัดการธุรกิจเกษตรแบบผสมผสานทั้งเรื่องการผลิต การซื้อ การขาย การแปรรูป

(2) เน้นการให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ในการจัดทำแผนการผลิตและบันทึกงานฟาร์มของเกษตรกรเพื่อประกอบการวางแผนและเรื่องการผลิต

(3) ส่งเสริมให้สหกรณ์มีบทบาทให้การแปรรูปผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

(4) ส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้แพร่หลาย โดยเน้นในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวขนาดเล็ก กลุ่มแรงงานรับจ้างภาคเกษตรหรือภาคเอกชน

(5) เน้นการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้เพื่อส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 แผนจังหวัดเพื่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในระดับล่างที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

(2) ปรับบทบาทของเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นผู้แนะนำการวางแผนด้านเกษตรแบบผสมผสาน

4.1.4 แผนประชาสัมพันธ์

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) จัดตั้งศูนย์ข่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภออย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว

(2) เน้นการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวทางการตลาดแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว

(3) เน้นการประชาสัมพันธ์ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่เกษตรกรได้รับทั้งในแง่ดีและไม่ดี

(4) เน้นวิธีการประชาสัมพันธ์โดยให้หน่วยงานเจ้าของท้องถิ่นให้ความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.1.5 แผนสถิติข้อมูลการเกษตรและสหกรณ์

แนวทางและมาตรการมีดังนี้ คือ

(1) พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งด้านการชลประทาน ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ ที่ดิน สหกรณ์ งานทางสถิติและการพยากรณ์การเกษตรและธุรกิจเกษตรให้เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน

(2) ติดตามและรายงานสถานการณ์การผลิตของประเทศคู่แข่งสินค้าเกษตรอย่างใกล้ชิดและรายงานผลให้ทันต่อการปรับตัว

6.9 บทสรุป

ในบทนี้พอจะสรุปเนื้อหาได้ว่า นโยบายการเกษตรของไทยมีทั้งที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแทบทุกฉบับ และยังมียุทธศาสตร์การเกษตรที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการเกษตรในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ที่นำมารวมไว้ตอนท้ายของบทนี้อย่างละเอียด

นโยบายการเกษตรส่วนใหญ่มีจุดประสงค์อยู่ที่การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้มีการสร้างงานนอกภาคเกษตร เช่น โครงการสร้างงานในชนบท การรักษาระดับราคาข้าว ความพยายามในการส่งออกสินค้าเกษตร การวางนโยบายเพื่อให้สถาบันเกษตรกรเข้มแข็ง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองราคาและตลาดกับพ่อค้าคนกลางรวมถึงการขยายสินเชื่อการเกษตรเพื่อส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายได้ด้วย นักศึกษาจะทราบรายละเอียดได้จากหัวข้อต่าง ๆ ในบทนี้

6.10 คำถาม

1. นโยบายการเกษตรมีความสำคัญและจำเป็นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือไม่ ให้อธิบาย

2. รัฐบาลวางนโยบายเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง จงอธิบายวิธีการนั้นมาโดยละเอียด พร้อมข้อวิจารณ์

3. ถ้ารัฐต้องการแก้ปัญหาการขาดแคลนผลผลิตเกษตรตกต่ำและราคาไม่แน่นอน รัฐจำเป็นต้องวางนโยบายด้านไหน และต้องให้สอดคล้องกับอะไรบ้าง

4. ขงทศวรรษถึงนโยบายที่ดินดินเขียวกวเกษตรวม 61ตชตะเฮียช

5. ท่านคิดว่านโยบายด้านสถาบันเกษตรกรมีความจำเป็นต่อการจำหน่าย

พืชผลเกษตรกรอย่างไร จงอธิบาย

6. ให้นักศึกษาวิจารณ์แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใน
ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

7. จงวิเคราะห์นโยบายการรักษาระดับราคาข้าว ปีเพาะปลูก 2531/32 มา
พอสังเขป